

Rubrik: <b>TBE vaccination</b>	
Enhet/förvaltning: Smittskydd Blekinge	Huvudområde/delområde:
Ansvarig: Bengt Wittesjö	Utfärdare: Bengt Wittesjö
Gemensamt med:	Version: 2024-03-22
Godkänt datum: 2021-05-20	Nästa revidering: 2025-04-01

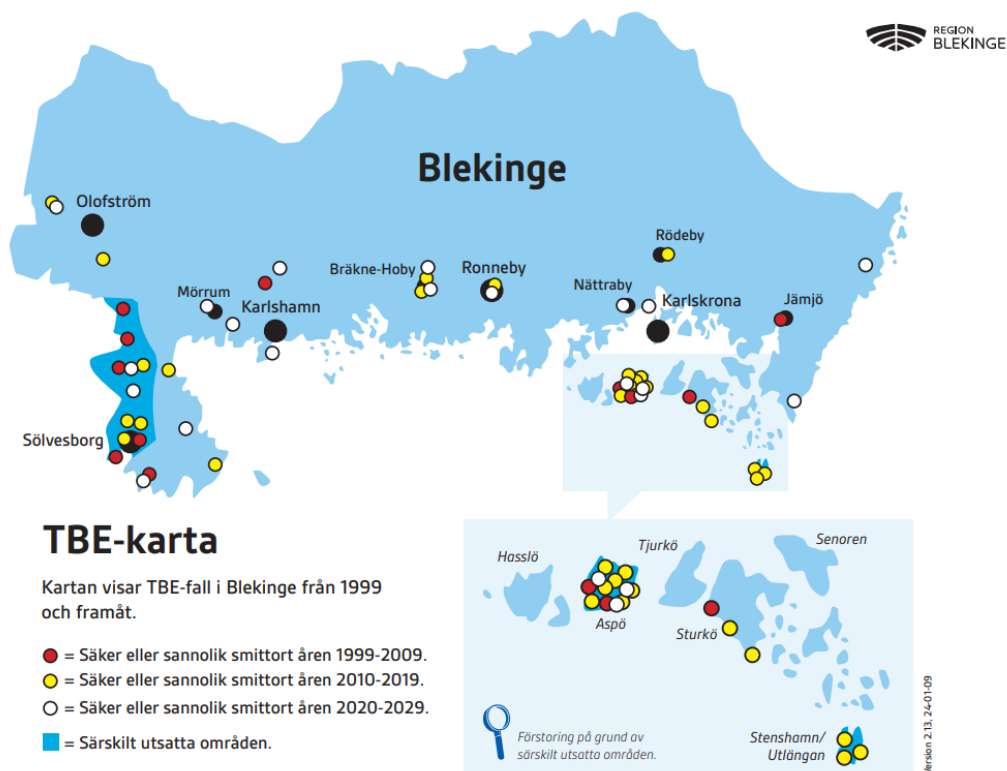
### Sammanfattning

Smittskyddsläkaren i Blekinge rekommenderar boende, sommargäster eller andra som vistas mycket i skog och mark, framför allt i södra delen av länet, längs kusten samt Ryssberget norr om Sölvesborg, att vaccinera sig mot TBE som komplement till skydd mot fästingbett, så kallat barriärskydd.

### Bakgrund – risker i Blekinge

TBE är en virussjukdom som kan ge hjärninflammation och ibland följdtilstånd med olika symtom. Den smittar via fästingar, samma sorts fästingar som kan ha borrelia. Det finns ett vaccin men ingen behandling för TBE. För borrelia finns inget vaccin men däremot bra behandling. I Blekinge har antalet fall ökat successivt sedan 2017 och 2023 diagnosticerades 7 fall.

De flesta fallen i Blekinge ha smittats i södra delen av länet, längs kusten samt Ryssberget norr om Sölvesborg men enstaka fall har även smittats i övriga delar av länet.



## Barriärskydd

Rekommenderat barriärskydd:

1. Använd stövlar och långbyxor. Om du inte har stövlar, stoppa ner byxbenen i strumporna.
2. Myggmedel med 40 % DEET (från 13 års ålder).
3. Låt skjorta vara nedstoppad innanför byxlinningen.
4. Använd ljusa kläder, fästingar syns bäst på sådana.
5. Inspektera kläderna regelbundet och borsta bort fästingar.
6. Inspektera kroppen, speciellt mjuka och håriga områden.
7. Barn inspekteras speciellt på huvudet, vid öronen och i hårfästet.

## Vaccin

Det finns två vacciner; Encepur, och FSME varav det senare är upphandlat i Blekinge. De är utbytbara. Doser ges vid tidpunkterna 0, 1–3 mån efter första dosen och 5–12 mån efter andra dosen inför nästa fästingsäsong.

## Påfyllnadssprutor

Vaccinerna FSME och Encepur är utbytbara men om möjligt bör man ändå ge dos 1 och 2 av samma fabrikat. Efter grundvaccinationen ges första påfyllnad efter 3 år och sedan vart 5:e år. Påfyllningsdoserna bör helst ges innan fästingsäsongen det aktuella året.

### **Vaccination av äldre (över 50 år) samt immunsupprimerade (oavsett ålder) - extradoser**

Personer som fyllt 50 år när vaccinationen påbörjas får inte alltid samma skydd som yngre individer varför en **extrados behöver ges**. Doserna ges vid tillfällena 0, 1 mån, 3 mån och 5–12 mån efter dos 3 inför nästa fästingsäsong. Sedan ges första påfyllnad efter tre år och därefter vart femte år. Personer som inte fått en extrados första året kan i stället få en extrados minst två månader efter ordinarie tidsintervall för nästa dos (efter dos 3 eller 4, därefter tillför inte en extrados något).

Extradoser enligt ovan bör även ges till personer med kraftigt nedsatt immunförsvar eller står på immunmodulerande behandling (till exempel TNF-hämmare, metotrexate, rituximab, prednisolon >20 mg/dag). Dessa patienter bör även informeras om att skyddet fortfarande kan vara dåligt trots vaccination.

### **”Börja om?”**

Vid avvikelser från rekommenderat vaccinationsschema gäller att friska yngre personer kan fortsätta med vaccinationsschemat oavsett intervall till föregående doser, alltså behöver man inte ”börja om” om man fått de två första doserna i rätt tid. Hos personer över 50 år eller immunsvaga får bedömningen göras från fall till fall.